

Mesterséges megtermékenyítés

Ikerterhesség nélkül

Egyre több érv szól amellett, hogy a jövőben a mesterséges megtermékenyítés, az IVF (in vitro fertilization) során egy, maximum két megtermékenyített és osztódni kezdett petesejtet, embriót ültessenek be az anyaméhbe. Kiderült, hogy a lombikbébi jóval „törékenyebb”, mint a természetes módon „készült” gyerek. Mégpedig azért, mert az IVF során beültetett embriók, „az ikrek” közül sokkal több hal el, mint amennyi a spontán kialakult ikerterhességekől. Márpedig a „felszívódó” ikermagzatok árthatnak a megmaradt gyerekeknek is.

Az IVF-nek ez a fokozott kockázata érhető: az eleve valamilyen „hendikeppel” induló terhesség során a legtöbb helyen (nálunk is) több embriót ültetnek vissza, s ezért is többszörösére nő az ikerterhesség valószínűsége. De, mint említettük, a fejlődésnek induló ikertestvérek közül is több szívódik fel!

Ezért – a korábbi gyakorlattal ellentétben – egyre több országban, elsősorban Skandináviában terjed a SET (single embryo transfer), azaz egyetlen megtermékenyített petesejt visszaültetése az anyaméhbe. Így próbálják csökkenteni nemcsak az ikerterhesség, de a „felszívódó” iker okozta problémákat is.

Ez volt az egyik vezető témája az Európai Humán Reprodukciós és Embriológiai Társaság koppenhágai ülésének is. Nem újdonság maga a tény, hogy számos spontán fogant terhesség ikerterhességnek indul, ám az egyik embrió a kihordás korai stádiumában, gyakran tünetek nélkül, észrevétlenül elhal. Azt is tudják, hogy az iker elhalása árthat az ép magzának is. Minél később következik be az elhalás, annál inkább befolyásolhatja a megmaradt gyerek méhen belüli fejlődését, és súlyosabb esetben akár abortuszhoz vagy koraszüléshez is vezethet.

Az embrióbeültetéses IVF után az ikerelhalás rizikója kétszerese a „természetes ikerterhességnél észlelt ikerfelszívódásnak: IVF-et követően minden tizedik, természetes fogantatásnál pedig minden huszadik megszületett gyermeknek hal el – igen korai stádiumban – méhen belül az ikertestvére.” Ezt Anja Pinborgat, a dán fővárosban működő Rigshospitalet nőgyógyásza tízezer, 1995–2001 között IVF-ből született egyes terhességek ultrahangos vizsgálatával egyértelműen igazolta.

Diane De Neubourgf, az antwerpeni Middelheim Kórházban dolgozó belga orvosnő és munkatársai a „másik oldalról” erősítették meg, mennyivel előnyösebb az egyetlen megtermékenyített embrióbeültetéses módszer, a SET. 251 így született, nem ikergyerek adatait vizsgálva kiderült, hogy ezek a lombikbébik semmiben sem különböznek a természetesen úton világra jött társaiktól. Azonos volt az átlagos születési súlyuk és a koraszülöttség aránya is. Nem volt negatív „ikereffektus”.

A mesterséges megtermékenyítésnek, amióta létezik, mindig is örök dilemmája volt az ikerszülés. Az IVF hatására világszerte óhatatlanul sokszorosára nőtt az ikerterhességek száma, és azzal is mindenki tisztában van, hogy ezek az ikrek bizony jóval veszélyeztetettebbek. Dr. Forgács Vince, a Forgács Asszisztált Reprodukciós Intézet vezetője, aki maga is részt vett a dán konferencián, és aki 15 éve vezet IVF-programot, elmondta, hogy az anyát nemcsak az

ikerterhesség viseli meg, hanem az IVF-t megelőző, elkerülhetetlen gyógyszeres hormonterápia is. Az ikerszülések jelentős hányada pedig koraszülés, annak minden negatív következményével.

Hogy akkor az utóbbi évekig egy alkalommal miért több embriót ültettek be? Mert így nőtt legalább egy gyerek létrejöttének és kihordásának esélye. Magyarországon például a jog is megengedi három, indokolt esetben négy petesejt beültetését. Ne feledjük, azért az nem véletlen, hogy a szülők az IVF-et választották, hisz anyai vagy apai okok nehezítették, tették lehetetlenné a teherbe esést.

Az más kérdés, hogy közben rengeteg tapasztalat gyűlt össze, és egyre jobb az IVF technikája, egyre nagyobb annak esélye, hogy egyetlen embrió beültetését követően is normális lefolyású lesz a terhesség.

Egyre jobbak az IVF-es gyermekek utánvizsgálatának eredményei is. Sőt többen, köztük például Lize Kleunen a brüsszeli Free Egyetemről, kimutatta, hogy nyolcéves korban az IVF-babák intelligenciahányadosa, IQ-ja valamivel magasabb a korosztály átlagánál. Ennek azért nem elsősorban egészségügyi okai vannak: a régóta gyermekre váró anyák motiváltabbak, az átlagnál is többet foglalkoznak gyermekeikkel, ami szellemi teljesítményükön is meglátszik.

Forgács doktor egyetért azzal, hogy nálunk is a SET lesz a jövő. Az IVF, és ezen belül a „szingli” SET technikájának finomodásával egyre kevesebb petesejtet kell és lehet majd visszaültetni, kevesebb embrióval kell „gazdálkodni”.

Előbb-utóbb megvalósul Edwardsnak, az IVF doyenjének álma: egy petesejt – egy magzat – egy újszülött.

Dr. Nemes János

Forrás: Népszabadság